

תמצית הפרשה

פרשת ראה

לאחר שבפרשות הקודמות הרבה משה רבינו להזהיר את ישראל על קיום המצוות בעיקר באופן כללי, שזה התנאי לירושת הארץ וקיומם בה, מתחיל משה רבינו לבאר לישראל מצוות רבות, שיבוארו בפרשות ראה (נ"ה מצוות) שופטים (מ' מצוות) וכי תצא (ע"ד מצוות), וכן בתחילת פרשת כי תבוא (ו' מצוות), ואח"כ חוזר משה רבינו להזהיר את ישראל לשמור על התורה, ומתאר את העונשים שיקבלו ישראל אם לא ישמרו על התורה. בתחילת הפרשה מלמד משה רבינו את ישראל את סדר הברכות והקללות שעליהם לעשות בכניסתם לארץ.

הברכה והקללה בהרי גריזים ועיבל - לאחר הכניסה לארץ ישראל יש להעמיד את המברכים את שומרי המצוות על הר גריזים, ואת המקללים את אלו שאינם שומרים את המצוות על הר עיבל, (וע"ע סדר הדברים בכי תבוא).

צריך לאבד את הע"ז בארץ ישראל, ואסור לאבד את שם ד'.

מצות בנין בית המקדש והקרבת קרבנות בו - אסור להקריב קרבנות בכל מקום, אלא רק במקום אשר בחר ד' במושכן שילה ובבית המקדש, ולשם מביאים מעשר בהמה ומעשר שני וביכורים ובכורות ושם אוכלים אותם, וכאשר יניח ד' לישראל מכל אויביהם עליהם לבנות את בית המקדש, והתרומה ומעשר שני מותרים באכילה רק בירושלים, אבל מותר לשחוט בשר בכל מקום ולאכול את הבשר אפילו בטומאה, והדם אסור באכילה.

אסור לעבוד ע"ז בכל צורה שכך היא עבודתה, ואסור להקריב בנים או בנות לע"ז, ואסור להוסיף או לגרוע מן המצוות.

נביא שקר - נביא או חולם חלום האומרים לעבוד ע"ז, אפי' נתנו אות ובא האות אסור לשמוע להם, והנביא או חולם החלום חייבים מיתה.

מסית - המסית לעבוד ע"ז אין לשמוע לו, והוא חייב סקילה.

עיר הנידחת - עיר שהדיחו אנשים ממנה את יושביה לעבוד ע"ז, יושבי העיר חייבים מיתה, הבהמות יומתו, כל שללה ישרף, ולא תבנה עוד.

אסור להתגודד או לשים קרחה על מת.

מאכלות אסורות - ז' מיני חיות מותרות באכילה, בבהמה מותרות באכילה הבהמות שמפריסות פרסה ושוסעות שסע ומעלות גרה, העופות מותרות באכילה מלבד אלו שמנה הפסוק, שרץ העוף אסור באכילה, נבילה אסורה באכילה ותנתן לנכרי.

מעשרות ושמיתה - צריך לתת מעשר שני מהתבואה ולאוכלו בירושלים (מלבד מעשר ראשון שניתן ללויים), אפשר לחלל את המעשר במעות ולהעלותם לירושלים ולאכול שם את הנקנה בדמיהם, בשנה השלישית במקום מעשר שני נותנים את המעשר לעניים, ולאחר שלש שנים יש לבער את המעשרות. ובשנה השביעית נשמטים כל החובות של ישראל, אסור לאמץ את הלב מלתת לעני צדקה או הלואה, ואסור להמנע מלהלוות לפני השמיטה, והמלוה יתברך.

עבד עברי ושפחה כנענית יוצאים אחרי שש שנים, והאדון צריך להעניק להם משלו בצאתם ממנו, ואם העבד רוצה להשאר הוא נרצע ונשאר לעולם.

בכור אסור בגיזה ועבודה, והוא נאכל לכהנים בירושלים, ואם יש בבכור מום הוא מותר באכילה בכל מקום גם לטמאים.

מועדים - צריך להקריב בבית המקדש פסח וחגיגה, וחמץ אסור באכילה ובל ימצא, היום השביעי של פסח אסור במלאכת עבודה, צריך לספור ז' שבועות ובסופם לעשות חג שבועות, צריך לחוג את חג הסוכות ז' ימים, ג' פעמים בשנה צריך להראות ולהביא קרבנות.

הפטרה - ירושלים תיבנה בפאר והדר, וכל בניה ילמדו את דבר ד', ולא יפחדו מהאומות שלא יוכלו להזיק להם. הנביא קורא לישראל ללמוד תורה ולשמור על המצוות.

אם חל ר"ח אלול בשבת, לשו"ע מפטירים ג"כ הפטרה זו (עניה סוערה), ולרמ"א מפטירים השמים כסאי כבכל ר"ח שחל בשבת, כיון שמוזכר בה גם ר"ח וגם נחמה.